

NE

13.11.2015

Talousvaliokunta
Valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi

HE 98/2015

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Suomen lakisääteinen työeläkejärjestelmä on osa suomalaista sosiaaliturvaa. Suomessa yksityisen sektorin työeläketurvan toimeenpanosta vastaavat yksityisoikeudelliset työeläkeyhtiöt, eläkesäätiöt ja -kassat. Niiden toimiala on rajattu lakisääteiseen työeläkevakuuttamiseen ja niitä koskee oma erityislainsäädäntö.

Suomen työeläkejärjestelmä on turvattu kansalliseksi järjestelmäksi sen erityispiirteiden takia myös suhteessa Euroopan Unioniin. Siksi on tärkeää, että työeläkevakuuttamisen erityispiirteet huomioidaan kaikessa säädöstoiminnassa, myös kirjanpitolain muutoksissa.

Näkemyksemme mukaan HE 98/2015 pitäisi ainakin lakisääteistä työeläkevakuuttamista koskevilta osin palauttaa uuteen valmisteluun niin, että työeläkevakuuttamisen erityispiirteet otetaan huomioon lain valmistelussa. Hallituksen esityksessä on nyt useita työeläkevakuuttamiselle vieraita muutosehdotuksia. Niiden vaikutukset työeläkejärjestelmään ovat myös osin epäselviä. Alla on joitakin esimerkkejä epäselvistä asioista:

1. Eläkevakuutusyhtiön yhdistelemistä toisen yhteisön konsernitilinpäätökseen

Nykyinen kirjanpitolain säännös perustuu lakisääteisen työeläkevakuutuksen erityispiirteisiin: Työeläkevakuuttamiseen liittyvät varat ovat vain työeläkejärjestelmän käytettävissä ja sen velat vastaavasti vain työeläkejärjestelmän vastuulla. Työeläkelaitosta ei tule yhdistellä muun yhteisön konsernitilinpäätökseen. Eläkelaitoksen yhdistely toisen yhteisön konsernitilinpäätökseen ei anna oikeaa ja riittävää kuvaa ko. konsernin taloudellisesta tilasta ja jakokelpoisista varoista, koska työeläkevakuuttamiseen liittyvät varat ja velat eivät ole konsernin käytettävissä. Myöskään eläkekassaa tai -säätiötä ei tule yhdistellä toisen yhteisön konsernitilinpäätökseen. Nyt ehdotettu muutos lisäisi epävarmuutta säännöksen oikeasta soveltamisesta. Sääntelymuutos johtaisi myös tilinpäätöksen laatimisen kustannusten kasvamiseen (mm. tilintarkastus, konsultaatiot).

NE

13.11.2015

2. Käyvät arvot

Käypien arvojen arvostaminen on ollut valmistelussa työeläkealan osalta pitkään. Nyt esitetty muutos merkitsisi tämän valmistelun loppumista. Mielestämme kansallisen eläkejärjestelmän käyvän arvon säännökset tulisi valmistella loppuun erikseen (STM:n eläkelaitosten sijoitusten käyvän arvon työryhmä antoi loppuraporttinsa jo 7.5.2012). Työeläkevakuuttamisessa on elementtejä, jotka saattavat edellyttää kansallista lisäsääntelyä asetuksessa/laissa, jotta käyvät arvot voitaisiin ottaa käyttöön taseen arvostamistapana.

3. PIE

Kiinnitämme huomiota myös siihen, että hallituksen esityksessä lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavista yhteisöistä vain työeläkevakuutusyhtiöt olisivat jatkossa yleisen edun kannalta merkittäviä (PIE). Nykyisten vakuutustoimialan PIE-säännöksiin mukaan kaikki lakisääteistä työeläkevakuutusta harjoittavat yhteisöt ovat yleisen edun kannalta merkittäviä. Säätiö- ja kassatoiminnan eriyttäminen tämän osalta ei ole perusteltua.

On tärkeää, että yhteisvastuullisesti toimivat työeläkelaitokset sen järjestämismuodosta riippumatta ovat samassa asemassa myös jatkossa. Esityksessä on myös tulkinnanvaraisuutta lain soveltamisen osalta. Nykyisin tulkinnanvaraisuutta ei ole. Siltä osin ei olisi syytä muuttaa nykyistä tilannetta.

Työeläkevakuuttajat TELA ry

Suvi-Anne Siimes
toimitusjohtaja